

Briselē, 30.1.2019.
COM(2019) 63 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par attieksmi starptautiskā līmenī pret centrālajām bankām un publiskām struktūrām,
kas pārvalda valsts parādu, attiecībā uz vērtspapīru finansēšanas darījumiem**

1. IEVADS

Regula (ES) 2015/2365 par vērtspapīru finansēšanas darījumu un atkalizmantošanas pārredzamību (VFDR) tika pieņemta 2015. gada 25. novembrī un stājās spēkā 2016. gada 12. janvārī. VFDR mērķis ir palielināt vērtspapīru finansēšanas darījumu (VFD) pārredzamību, nosakot šādas prasības:

- visi VFD ir jāziņo centrālajām datubāzēm, kas pazīstamas kā darījumu reģistri (ziņošanas pienākums),
- fondu izdotajos regulārajos ziņojumos un pirmsieguldījumu dokumentos ieguldītājiem ir jāatklāj informācija par ieguldījumu fondu izmantotajiem VFD,
- ir jāizpilda minimālie pārredzamības nosacījumi, atkārtoti izmantojot nodrošinājumu, piemēram, jāatklāj informācija par riskiem un pienākums iegūt iepriekšēju piekrišanu (atkalizmantošanas pārredzamības prasības).

Saskaņā ar VFDR 2. panta 2. punkta a) apakšpunktu Savienības centrālās bankas un Savienības publiskās struktūras, kuru pienākums ir pārvaldīt valsts parādu vai iesaistīties šādā pārvaldīšanā, ir atbrīvotas no ziņošanas pienākuma un atkalizmantošanas pārredzamības prasībām saskaņā ar VFDR.

VFDR pieņemšanas laikā nebija noteiktības par to, kāda būs attieksme pret ārvalstu centrālajām bankām ar VFD saistīto reformu piemērošanā citās jurisdikcijās. Tāpēc Eiropas Parlaments un Padome atlika lēmumu par VFDR piemērošanu trešo valstu centrālajām bankām, kamēr varēs iegūt lielāku skaidrību par šo jautājumu.

Ar VFDR 2. panta 4. punktu Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģēto aktu, lai paplašinātu VFDR iekļauto atbrīvoto struktūru sarakstu. Šāda atbrīvojuma priekšnoteikums ir saskaņā ar to pašu VFDR pantu Eiropas Komisijai noteiktā prasība analizēt attieksmi starptautiskā līmenī pret centrālajām bankām un publiskajām struktūrām, kas pārvalda valsts parādu, citu jurisdikciju tiesiskajā regulējumā, un informējot Eiropas Parlamentu un Padomi par tās veikto analīzi. Ja ziņojumā secināts, ka ir nepieciešams atbrīvojums no trešo valstu centrālo banku monetārajiem pienākumiem attiecībā uz atkalizmantošanas pārredzamības prasībām, Eiropas Komisija pieņem attiecīgu deleģēto aktu.

2. ZIŅOJUMA JURIDISKAIS PAMATS – VFDR 2. PANTA PRASĪBAS

VFDR 2. panta 2. punktā noteikts, ka “4. un 15. pantu nepiemēro: a) Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) dalībniekiem, citām dalībvalstu struktūrām, kuru funkcijas ir līdzīgas, un citām Savienības publiskām struktūrām, kuru pienākums ir pārvaldīt valsts parādu vai iesaistīties šādā pārvaldīšanā; b) Starptautiskajai norēķinu bankai.”.

Attiecībā uz ārvalstu centrālajām bankām un ārvalstu publiskām struktūrām, kas pārvalda valsts parādu 2. panta 4. punktā Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu 2. panta 2. punktā iekļauto atbrīvoto struktūru sarakstu, un šajā nolūkā Komisija “iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā izvērtē attieksmi starptautiskā līmenī pret centrālajām bankām un publiskām struktūrām, kuru pienākums ir pārvaldīt valsts parādu vai iesaistīties šādā pārvaldīšanā”.

2. panta 4. punktā arī noteikts, ka “ziņojumā iekļauj vairāku trešo valstu tiesiskā regulējuma salīdzinošu analīzi par attieksmi pret centrālajām bankām un minētajām struktūrām”. Ar noteikumu, ka ziņojumā, jo īpaši saistībā ar salīdzinošo analīzi un potenciālo ietekmi, ir secināts, ka uz minēto trešo valstu centrālo banku un struktūru monetārajiem pienākumiem nav jāattiecinā 15. pants, Komisija pieņem deleģēto aktu, iekļaujot tās sarakstā, kas izklāstīts šā panta 2. punktā.”

3. APLŪKOTĀS JURISDIKCIJAS – APVIENOTĀ KARALISTE

VFDR pieprasīts Komisijai veikt salīdzinošu analīzi par attieksmi pret centrālajām bankām un publiskām struktūrām, kas pārvalda valsts parādu “vairākās trešās valstīs”. Ņemot vērā Apvienotās Karalistes nodomu izstāties no Savienības saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 50. pantu, kad Savienības tiesību akti vairs nebūs piemērojami Apvienotajai Karalistei un Apvienotajā Karalistē, atbrīvojums Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) dalībniekiem un citām publiskām struktūrām, kuru pienākums ir pārvaldīt valsts parādu vai iesaistīties šādā pārvaldīšanā saskaņā ar Regulas (ES) 2015/2365¹ (“VFDR”) 2. panta 2. punkta a) apakšpunktu, vairs nebūs piemērojams Apvienotās Karalistes Centrālajai bankai vai valsts parāda pārvaldības iestādēm. Ņemot vērā iepriekš minēto, šajā ziņojumā analīze par attieksmi pret centrālajām bankām un publiskām struktūrām, kas pārvalda valsts parādu tiek veikta tikai attiecībā uz Apvienoto Karalisti. Citas valstis tiks analizētas turpmākā ziņojumā.

Pieeju, saskaņā ar kuru galveno uzmanību vispirms vērš uz Apvienoto Karalisti, pamato fakts, ka Apvienotajā Karalistē pieņemtais Eiropas Savienības (Izstāšanās) 2018. gada akts spēkā esošo tieši piemērojamo ES tiesību aktu kopumu, tostarp VFDR, pārveido par Apvienotās Karalistes tiesību aktiem. Turklāt Apvienotās Karalistes valdība ir publicējusi normatīva instrumenta projektu², ar kuru tiks izdarīti grozījumi saglabātajos ES tiesību aktos un spēkā esošajos Apvienotās Karalistes tiesību aktos attiecībā uz vērtspapīru finansēšanas darījumiem, kuri tiks noteikti saskaņā ar Eiropas Savienības (Izstāšanās) 2018. gada aktu. Normatīvā instrumenta projekts atspoguļo VFDR noteikumus tādā nozīmē, ka Anglijas Banka un Apvienotās Karalistes valsts parāda pārvaldības struktūras tiek atbrīvotas no ziņošanas pienākuma un atkalizmantošanas pārredzamības prasībām. Līdzīgā veidā tiesību akta projektā ir iekļauts noteikums par šā saraksta paplašināšanu tādā veidā, kas ir salīdzināms ar attiecīgajiem VFDR noteikumiem.

4. SECINĀJUMI

Ņemot vērā iepriekš minēto, Apvienotās Karalistes tiesiskā regulējuma projektā, ar kuru iekļauj VFDR, Apvienotās Karalistes centrālajai bankai un publiskajām struktūrām, kuru pienākums ir pārvaldīt valsts parādu vai iesaistīties šādā pārvaldīšanā, tiek noteikts atbrīvojums no ziņošanas pienākuma attiecībā uz VFD un atkalizmantošanas pārredzamības prasībām. Apvienotās Karalistes tiesiskā regulējuma projektā ir iekļauti arī noteikumi, kas ļauj attiecināt atbrīvojumu uz ārvalstu centrālajām bankām un valsts parāda pārvaldības iestādēm.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/2365 par vērtspapīru finansēšanas darījumu un atkalizmantošanas pārredzamību, OV L 337, 23.12.2015., 1.-34. lpp.

² <https://www.gov.uk/government/publications/draft-transparency-of-securities-financing-transactions-and-of-reuse-amendment-eu-exit-regulations-2019>

Pievienojot Apvienotās Karalistes centrālo banku un valsts parāda pārvaldības iestādes to vienību sarakstam, kas ir atbrīvotas no ziņošanas pienākuma un atkalizmantošanas pārredzamības prasībām saskaņā ar VFDR, tiks novērsta iejaukšanās to monetāro pienākumu izpildē un tiks veicināti vienlīdzīgi konkurences apstākļi, piemērojot VFD reformas attiecībā uz darījumiem ar centrālajām bankām dažādās jurisdikcijās. Tas veicinās arī lielāku starptautisko saskaņotību un konsekveni.

Tāpēc Komisija secina, ka VFDR 2. panta 2. punkts būtu jāgroza, lai no konkrētām VFDR prasībām atbrīvotu Apvienotās Karalistes centrālo banku un citas publiskās iestādes, kuru pienākumos ir valsts parāda pārvaldība vai kuras tajā iesaistās.

Salīdzinošā analīze šajā ziņojumā nav izsmēloša. Tās pamatā ir Apvienotās Karalistes tiesību akti, ar kuriem iekļauj VFDR, kuru daļas vēl nav pilnībā pieņemtas.

Komisija turpinās regulāri pārskatīt attieksmi starptautiskā līmenī pret centrālajām bankām un publiskajām iestādēm attiecībā uz VFD ziņošanas pienākumu un atkalizmantošanas pārredzamības prasībām trešās valstīs, tostarp tajās trešajās valstīs, kas uzskaitītas VFDR 2. panta 2. punktā minētajā sarakstā. Atbrīvoto vienību sarakstu var atjaunināt, pieņemot zināšanai reglamentējošo noteikumu izmaiņas trešās valstīs un ņemot vērā visus attiecīgos jaunus informācijas avotus. Šādas pārskatīšanas rezultātā trešās valstis varētu arī izslēgt no atbrīvoto vienību saraksta.